

Anvisningar för att rekvirera statsbidrag för 2025 till regioner för faktiska åtgärder i syfte att höja driftsäkerheten på hälso- och sjukvårdens fastigheter

Regioner kan under 2025 utöver ordinarie SSIK-utlysning, enligt regeringsbeslut S2025/00400 även rekvirera medel för faktiska åtgärder i syfte att höja driftsäkerheten på hälso- och sjukvårdens fastigheter.

Bidraget finansierar åtgärder som regionerna får vidta inom ramen för investeringsprogrammet *Sjukvårdens säkerhet i kris och krig* (SSIK). Målet med investeringsprogrammet är i ett första steg att åstadkomma robusta sjukhusfastigheter med god driftsäkerhet under höjd beredskap. Bidraget är i första hand tänkt att finansiera åtgärder i fastigheter där det bedrivs sluten vård, men kan även användas till verksamheter där det bedrivs övrig hälso- och sjukvård.

Begrepp

Med *driftsäkerhet* avses förmåga att stå emot störningar¹ under höjd beredskap.

Med *hälso- och sjukvård* avses verksamhet som regionerna ansvarar för enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Med *sluten vård* avses vård som ges till en patient som är intagen vid en vårdinrättning enligt 2 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen.

Med *höjd beredskap* avses antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap.² Skärpt beredskap kan ske vid till exempel krig eller konflikter i Sveriges närområde, eller om läget i omvärlden allvarligt påverkar vårt land eller hotar vår säkerhet och självständighet. Vid högsta beredskap är Sverige i krig. Regeringen kan besluta om höjd beredskap för att stärka Sveriges möjligheter att försvara sig.³

¹Med störning avses händelse som kan ge upphov till allvarliga konsekvenser för sjukhusens driftsäkerhet och därmed för sjukvårdens förmåga att upprätthålla sin verksamhet, *Den robusta sjukhusbyggnaden s.7, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2021*

² Lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap

³ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Om höjd beredskap och krig, Krisinformation.se

Med *sjukvårdshuvudman* avses den region som ansvarar för att erbjuda hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).⁴

Statsbidragets storlek

Socialstyrelsen har totalt 192 000 000 kronor att fördela under 2025. Innevarande bidragsår kommer 182 000 000 kronor att fördelas genom rekvisition och resterande 10 000 000 kronor fördelas via ansökningsförfarande. En ansökan utlystes 15 januari och ytterligare en utlysning kommer att ske under hösten 2025. Rekvisitionen som omfattar 182 000 000 kronor, fördelas efter ett grundbelopp på 5 000 000 kronor per region och resterande summa fördelas efter befolkningsstorlek⁵. Fördelningslista finns på bidragets webbsida.

Vilka kan rekvirera statsbidrag?

Regioner.

Vad kan ni rekvirera statsbidrag för?

Syftet med statsbidraget är att ni ska genomföra faktiska åtgärder för att höja driftsäkerheten på hälso- och sjukvårdens fastigheter. Huvuddelen av statsbidraget ska användas till inköp och installation av utrustning inom prioriterade områden, se nedan.

En mindre del av bidraget kan också användas för personalkostnader för förberedelser och annat arbete som är direkt kopplade till arbetet med inköp och installation. Statsbidraget kan användas för tidsbegränsade uppgifter och ska endast bekosta den del av tjänsten som avser arbete med inköp och installation. Statsbidraget kan även användas till konsult för tidsbegränsade uppgifter och ska endast bekosta den del av tjänsten som avser arbete med inköp och installation.

Regionerna kan använda statsbidraget för att genomföra åtgärder som Socialstyrelsen har identifierat och bedöms vara av vikt för att höja driftsäkerheten på hälso- och sjukvårdens fastigheter. Socialstyrelsen rekommenderar att ni utgår ifrån framtagna nulägesanalys på den sjukhusfastighet där åtgärden/åtgärderna ska genomföras.

Prioriterade områden;

- Elförsörjning
- Vattenförsörjning
- Värmeförsörjning

⁴ 2 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

⁵ Befolkningsstorlek är baserad på befolkningsunderlaget den 1 november 2024. SCB.se

- Ventilation
- Försörjning av kyla
- Dag- och spillvattenhantering

Statsbidrag kan även användas för andra åtgärder som Socialstyrelsen prioriterar för att verksamheter kan upprätthållas under höjd beredskap. Om ni avser att använda tilldelat statsbidrag till andra åtgärder än prioriterade områden ovan, kontakta Socialstyrelsen via ssik@socialstyrelsen.se för vägledning.

Kostnader som inte omfattas av statsbidraget

Regionen kan inte beviljas statsbidrag för:

- Övriga kostnader som exempelvis indirekta kostnader (OH-kostnader).⁶
- Kostnader för drift och underhåll av utrustning.
- Arbete med skyddade utrymmen. Se regeringsuppdrag S2024/00390 (delvis).
- Arbete med nulägesanalys, gapanalys och målbildsarbete (SSIK processen).

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut statsbidraget under 2025 och det får användas för utgifter som uppstått från 1 januari till 31 december 2025.

Villkor för statsbidraget

Sista dag att rekvirera statsbidraget är den 15 april 2025. Rätten till statsbidrag förfaller om rekvisition inte har lämnats in senast detta datum.

Socialstyrelsen godkänner kostnader gällande utrustningen och omkostnader för installation så länge åtgärden är beställd år 2025. Regioner behöver därmed kunna påvisa ett underlag som bekräftar att beställningen skedde under 2025. Detta kan göras med exempelvis en faktura eller orderbekräftelse daterad år 2025. Socialstyrelsen återkommer om hur underlaget ska skickas in till Socialstyrelsen under 2025.

Det är enbart kostnader för inköp och installation av utrustning som är beställd under 2025 som kommer godkännas. Bidraget kan inte användas för några andra kostnader, som exempelvis personalkostnader, under 2026.

Bidrag får inte ges till en region som har beviljats annat offentligt stöd för samma åtgärd.

⁶ Kostnader för gemensam styrning, samordning, administration och lokaler.

Socialstyrelsen rekommenderar att statsbidraget redovisas på ett separat konto för att enkelt kunna spåra alla transaktioner och underlätta redovisningen.

Socialstyrelsen kan komma att kontakta er för att begära in ytterligare information. Det sker då inte i syfte att fördela statsbidrag utan för att få en nationell lägesbild av driftssäkerheten.

En region som har tagit emot statsbidrag är återbetalningsskyldig om:

1. bidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget helt eller delvis inte har använts eller inte har använts för det syfte som det har lämnats för,
3. mottagaren inte har lämnat en redovisning av förbrukat statsbidrag,
4. villkor i beslutet om bidrag inte har följts.

Om mottagaren är återbetalningsskyldig ska Socialstyrelsen besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget. Om det finns särskilda skäl för det, får Socialstyrelsen besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

Hur gör ni ansökan?

Ansökan görs via Socialstyrelsens e-tjänst. Läs mer om e-tjänsten i faktarutan:

Vägledning för ansökan via e-tjänst

Innan ni rekvirerar bidraget behöver behörig företrädare (eller en person med fullmakt från denne) ansöka om att bli ombud. Tänk på att vara ute i god tid för att ansöka om att bli ombud. Beräknad handläggningstid är en månad.

► Läs mer om ombudsansökan

Efter att er ombudsansökan beviljats kan ni ansöka om att rekquirera statsbidraget via e-tjänsten. Ni ansöker via webbformuläret som ni hittar genom att klicka på ”Ansök nu” för det specifika bidraget som ni hittar under rubriken ”öppna utlysningar” i inloggat läge.

Kom ihåg att ladda upp och spara de bilagor som Socialstyrelsen begär i e-tjänsten.

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av statsbidrag?

Varje region ska i mars 2026 återrapportera hur statsbidraget för 2025 har använts, samt lämna en kort ekonomisk redovisning och en bedömning av bidragets resultat i förhållande till syftet med bidraget. Socialstyrelsen skickar i början

på februari 2026 ut ett webbaserat återrapporteringsformulär till regionens registrator för vidarebefordran till verksamhet med ansvar för statsbidrag.

Medel som inte har använts eller som inte har använts i enlighet med angivna villkor ska återbetalas till Socialstyrelsen. Ett sådant villkor är att återrapporteringen till Socialstyrelsen sker inom angiven tidsram. Socialstyrelsen fakturerar berörda bidragsmottagare.

Information

Frågor om statsbidraget (ansökan, handläggning, utbetalning) skickas till Funktionsbrevlåda: ssik@socialstyrelsen.se